

preprečil, da Nemci niso na tihotapski način posekali lepega lesa.

Da se bodo mogle v bodoče okrajne ceste tam, kjer jih težka vozila, osobito avtomobili, bolje vzdrževati, je okrajni zastop soglasno sklenil, da se naloži posebni davek lastnikom teh vozil. Ta davek bo nesel letos okraju nad 46 tisoč Din. Večina prizadetih lastnikov avtomobilov se je že izjavila, da bo plačevala ta davek, ki je gotovo pravičen.

Prvikrat sta seji prisostvovala nova člana gg. Alojzij Schicker, posestnik od Sv. Marjete, in Karl Stržina, župan na Pobrežju. Predsednik je nova člana posebej pozdravil.

Delo pri mariborskem okrajnem zastopu se vrši zelo mirno in vsi sklepi so soglasni. V pravem naprednem gospodarskem delu se tu najdemo v lepi slogi pristaši vseh strank. Vodstvo okraja pa imajo vendarle vodilni pristaši Slovenske ljudske stranke. S svojimi smotrenim in nesebičnim delom pokažejo naši možje, da razumejo delati za pravi napredek okraja.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Poslanci v Beogradu. Ker je za dne 5. oktobra ošla sklicana seja narodne skupščine, so poslanci vseh strank že nekaj dni prej prišli v Beograd. Naši poslanci so imeli v torek svojo sejo, na kateri so sklenili, da kar najtesneje deluje naš klub z radikalnim klubom. Sklepalo se je posebno še o načinu tega sodelovanja.

Overovljenje mandatov. Prve delo v Beogradu bo sedaj, da se overijo mandati poslancev, ali so res pravi prišli in če so bili pravilno izvoljeni. Poseben odsek preizkuje o tem vse podatke in tudi pritožbe. Tako bo prišel tu v ponovno razpravo ljubljanski mandat, ki so si ga demokratje priglajali. V tem odseku bo predsedoval radikal Milan Sršić. Nato se o mandatih glasuje v skupščini. Tu so hoteli Pribežević in njegovi kompanjoni delati vladi zgago s tem, da bi Davidovičevce pritegnili v glasovanje zoper vladine poslance. A to početje se jim je v celoti ponesrečilo.

Predsedstvo narodne skupščine. Tudi v predsedstvu narodne skupščine bo seveda imela vladina večina vsa mesta. Za predsednika je kandidiral Ninko Perić.

Predpriprave za proračun. Eno najvažnejših del državne politike je pač sestava proračuna. Da se to more zgoditi v pravem redu, so posamezna ministrstva že v glavnem sestavila osnutke novega proračuna. Glavna misel, ki je vodila vse ministre, je bila: Zmanjšati je treba bremena kmetu, ki previsokih davkov ne more več prenašati. Zato se bo proračun zopet znižal za 1 milijardo dinarjev. Druga misel je bila ta, da se mora dati sicer vsem, ki so v državni službi, primerna plača, da pa se mora štediti in ne nastavljanje več ljudi kot je potrebno. V vsej Evropi ima naša država največ državnih nastavljenecov. Tretje načelo je v tem, da se bodo vsa državna podjetja postavila na strogo trgovsko stališče in če to ne bo šlo drugače, se bodo oddala zasebnim ljudem ali družbam v najem. Tako je že oddala država veleposredstvo Belje raznim posrednikom in to podjetje bo neslo, dočim smo lani doplačali težke milijone. Enako nameravajo z železnico. Mimogrede bodi omenjeno, da je pri železnici tako, da se danes že skoro vsak razven kmeti že vozi za polovično ceno. Zato ni čuda, da je izguba. Zelo važno je pa tudi to načelo, da se bodo velika javna dela kot naprava železnice, cest in druge take stvari postavile v izreden proračun, ki se bo izvršil z velikim posojilom, ne pa kot do zdaj, da so te stvari hoteli plačati kar v enem letu, dasi služijo potem za 10 let in še dalje. Davkoplačevalci, ki so slišali o teh načelih novega proračuna, so se zadovoljno oddahnil.

Razdelitev delokroga med državo in oblasti je eno najglavnejših zadev naših samouprav, ki ravno zaradi tega niso mogle tako uspešno delovati, ker se to razmerje ni bilo urejeno. Pretekli teden pa so bili v Beogradu vsi predsedniki oblastnih skupščin. Tudi mariborski predsednik

g. dr. Leskovar je bil v Beogradu. Ti predsedniki so storiili na svojem zborovanju posebne sklepe, ki so jih predložili vladi. Ti sklepi se tičejo predvsem tega, da se da samoupravam čim večji delokrog, ki ga bodo oblastne skupščine nemoteno in z enakim vplivom kot državni organi mogle izvajati. Ker ima sedanja vlada veliko zanimanje za to, da se samouprave razvijejo, je verjetno, da se bo že v letošnji proračun uнесlo vse zahteve oblastnih skupščin. Po veliki večini prevzamejo oblastne skupščine ves delokrog zdravstva, kmetijstva in javnih del. Mariborska oblastna skupščina je v tem oziru že prevzela delokrog zdravstva in deloma kmetijstva.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Bolgarska odklanja odgovornost za makedonstvujoče. Kot smo zadnjič poročali, imamo v Macedoniji kakor malo vojsko z makedonstvujočimi, katere pa so naše čete deloma že zajele, v kolikor niso ušli v Bolgarijo. V tej zadevi se je potem vršil med našo in bolgarsko državo razgovor, v katerem Bolgariji odločno odklanja vsako odgovornost za te upornike, oziroma roparje iz drugih okrajev, ki so prišli v Macedonijo ruvat zoper Jugoslavijo.

Bolgarski kralj Boris se ženi. Zato je šel v Italijo, kjer je grška princesinja, katero hoče poročiti. Italijani so mu povsod pripravili slovesen sprejem. Kralj Boris išče potom svoje poroke najtesnejše zveze z ostalimi vladarskimi rodbinami na Balkanu in upa, da se bo tudi tem potom veliko pripomoglo, da se uresniči zahteva: Balkan balkanskim narodom!

Blamirana Madžarska. Madžari so se predznili sprožiti v političnem svetu razpravo, da se naj popravijo njihove državne meje in naj se jim povrne svojačasno madžarsko ozemlje. Kot prvobornik za to so dobili nekega lorda Rothemera na Angleškem, ki je lastnik velikega lista. Ta človek je v resnici dolgo časa šaril, a angleška vlada mu ni nasedla. Tudi od italijanske strani se je poizkusilo kaj doseči, pa se je Madžarska blamirala. Zdaj pa madžarski listi iz masčevanja in da obrnejo pozornost drugam, pišejo, kako je leta 1920 bila Francija zato, da se izpremenijo meje Madžarske in se razširijo. Toda tudi to ji nič ne pomaga. Meje so zarisane po mirovnih pogodbah, izpremeniti jih more le vojna. Te pa si Madžari ne želijo, ker bi bili od vseh strani obkoljeni.

Besni Italijani! Da ohranijo fašisti Italijo v stalni razburjenosti in napetosti, potrebujejo nasilja. Ta pa vedno bolj in bolj izvajajo nad našimi ljudmi, ki so še v Italiji. Dan za dnevom pride preko meje precej beguncev, ki so mogli odnesti le gole življenje. Najbolj žalostno pa je to, da se najdejo med Slovenci tudi izdajalske duše, ki so se prodale fašistom ter kot nekoč janičarji pomagajo Italijanom proti lastnim bratom.

Hindenburg — nemški državni predsednik — 80letnik. Znani nemški general Hindenburg je pred par leti postal predsednik zvezne nemške republike. Jasno je, da je imel in še ima mnogo političnih nasprotnikov. Toda kljub svoji starosti je znal obdržati položaj v svojih rokah. Te dni slovesno obhaja 80letnico. Ob tej priliki je dal pomisliti vse, ki so v ježi zati, ker so njega zalili.

Na Španskem še vlada močna roka. Prima di Rivero, general z eno roko, ki pa je močna dovolj, še vedno obvladuje položaj. Za 10. oktober je sklicana skupščina v glavnem mestu Madrid. Ob tej priliki so hoteli generala ubiti. Pa on je pravočasno razkril zaroto in zarotnike pozaprl.

Rusija ima še vedno notranji boj, v katerem je Trocki še tako močen, da ga ne upajo kar kratkoma odstraniti, ampak ga le počasi odžagavajo. Težkoče pa ima Rusija tudi s svojim poslanikom v Parizu, z Rakovskim, ki je skoro povzročil prelom zvez med obema državama. Bil je preveč odkrit — komunist. Zdaj bo Rusija poslala drugega poslanika v Pariz. — Z Angleško si Rusija še vedno ni dobra. To razmerje se je še poslabšalo, odkar Angleška skuša Turčijo pridobiti za svoj nastop zoper Rusijo. Vpliv Rusije v Aziji pa je naravnost velikanski. Če bodo enkrat te sto-

in stomilijonske mase boljševiske postale, bodo to za Azijo in morda tudi za Evropo krvavi dnevi!

Kaj je novega?

Poslanci so odpotovali vsi v Beograd, kjer se začnejo zasedanja narodne skupščine.

Veliki župan mariborske oblasti g. dr. Fr. Schaubach je nastopil 14dnevni dopust. G. velikega župana zastopa g. dvorni svetnik Stare.

Častiti župni uradi se vljudno naprošajo, da z obratno pošto vrnejo Martinišcu v Murski Soboti vse še neprodane srečke. Odbor jih namreč nujno rabi in tudi čas žrebanja se bliža, to je: dne 13. novembra. — Odbor.

Občinske volitve v Ljubljani. Zadnje nedeljo so se vršile v Ljubljani občinske volitve. Volilnih upravičencev v celi Ljubljani je 14.546, število oddanih glasov znaša 10.432, torej se ni udeležilo volitev 4114 upravičencev, t. j. skoraj ena tretjina. Količnik znaša napram številu oddanih glasov 212. Dobili so: SLS 19, socijalisti 2, SDS 23, napredna gospodarska stranka 2, komunisti 2 in neodvisna gospodarska lista 1.

Zagreb ima zopet svojega župana. Kakor znano, so se Zagrebčani pri zadnjih občinskih volitvah otrsli Radiča, in je v mestu samem grozno pogorel. Dne 4. t. m. se je vršila v Zagrebu volitev župana. Županom je bil zopet izvoljen arhitekt Heinzl, ki pripada Hrvatskemu bloku. Heinzl je izvoljen od prevrata do danes že četrtočkrat za zagrebškega župana.

Vtopljenec v Dravi. V sredo, dne 28. m. m., je nosila močno narasla in umazana Drava skozi Maribor žensko truplo. Dosedaj še ni dognano, odkod je voda truplo prinesla, najbrže pa gre za žrtev povodnji na avstrijskem delu Koroške.

Zastrupljenje z gobami. Zadnji torek se je zastrupilo v Mariboru z uživanjem strupenih gob sedem oseb. V bolnico je bila prepeljana cela rodbina Wessiak. Oče in mati sta se zastrupila lažje, sin in hčerka pa težje. Po temeljitim izpranju želodcev je vsem zastrupljenecem odleglo in so izven nevarnosti.

Slovesna otvoritev in blagoslovitev železniškega postajališča Cirknica. V nedeljo, dne 9. t. m., bo slovesna otvoritev in blagoslovitev novega železniškega postajališča Cirknica, ki leži med postajama St. Ilj v Slov. gor. in Pesnica. Boj za dosego te postaje je bil dolgotrajen in gre glavna zasluga za izposlovanje te ljudske zahteve Jugoslovanskemu klubu n vrlemu našem poslancu in domačinu g. F. Žebotu.

Nedeljski lovci. Zadnje nedeljo so lovili v okolici Zrkove pri Mariboru sami samostojni demokratje iz Maribora. Sedaj še namreč ljudje po opravljeni nedeljski službi božji nabirajo po koruzah in njivah hrano za svinje in živino, in vsak lovec bi moral dobro ločiti med zajcem, fazanom, jerebico in — človekom. Žrtev neprevidnosti nedeljskega lovca je postala v nedeljo popoldne v zrkovski okolici neko 20letno kmečko dekle. Lovce iz Maribora jo je obstrlel, da so jo morali naložiti v avtomobil in so jo prepeljali na stanovanje lovca, ki je slučajno zdravnik. Okoliško ljudstvo, ki že itak gleda neprijazno mestne lovce, ki mu pomandrajajo ajdo, repo itd., je vsled omenjenega slučajja neprevidnosti starejšega gospoda ogorčeno. Smo radevedni, ali se bo za ta slučaj zanimala sodna oblast, ker v slučaju, da bi se primerilo kaj podobnega kmetškemu človeku, bi ga oddali takoj roki pravice, da bi si ohladil preveč strastno lovsko kri.

Požari v Prekmurju. V Domanjševcih je vpepelil požar hišo in velika gospodarska poslopja posestniku in kovaču Jožefu Breskoču. Požar je zanela zlobna roka. — V nedeljo ponoči je bil velikanski plamen razsvetlil nočno temo v smeri Odranec in Malinec. Kakor se poroča, je uničil požar na Melincih dve hiši. V krajih ob Muri so sploh pogosti požari.

Naša društva.

Društvom! Skličite še tekom tega meseca sejo in sklepajte: 1. o domači knjižnici, koliko knjig je treba nakupiti; 2. o požitivni Mladenških zvez in kdaj bodi prvi sestanek mladenščev v ta namen; 3. kako razširiti naše časopise: »Naš dom« in »Slovenski Gospodar«. — Prosvet. zveza v Mariboru.

Kaj bo oživilo društveno delovanje po zimi? Dobro knjiga! Zadnji čas je izšlo več zelo dobrih knjig. Omenjamo povest »Dom«, »Dušica« v treh delih, »Zadnji Mohikanec«, »Storžek in njegovo burkasto življenje«, »Otroci solnca«, »Iz otroških ust« in druge. Vsa društva imajo seznan knjig knjigarne sv. Cirila v Mariboru. Skličite sejo, naročite knjige v naši knjigarni! Oživite društveno življenje potom društvene knjižnice!

Fantje-prostovoljci, prijavite se! Vse one fante, ki so pripravljeni, da bi stopili na čelo Mladenškim zvezam v domačem kraju, vabimo, da se nam prijavijo! Prosimo tudi naša društva, da na svoji seji sklepajo o požitivni mladenških zvez ter nam sporočijo naslov teh fantov, da jih povabimo na tečaj, ki se bo v kratkem vršil.

Živahne agitatorje iščemo! Vvsakem kraju želimo imeti svoje agitatorje in agitatorice za naše časopise. Ker jih ne poznamo sami, naj se nam prijavijo, da čimprej stopimo z njimi v razgovor! Oni, ki so lansko leto stopili v naš krog, so bili uspešni in zahvale zelo veseli. Letos hočemo ta krog še povečati! Prijavite se na dopisnici: Uprava »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.

Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico naznaja vsem članom in članicam, da ima v nedeljo, dne 9. okt. cerkveno pobožnost v cerkvi Matere milosti. Popoldan ob petih bo predavanje v dvorani Zadrudne gospodarske banke. Predavatelj č. g. prof. Pavel Živortnik. Ker je sestanek važnega pomena, zato vabi k obilni udeležbi odbor.

me je hotel imeti kje v bližini. Ni naju priklepala enega na drugega posebna ljubezenska vez, stari ni imel niti enega zoba več in ni mogel žvižgati. Sram ga je bilo priznati, da ne more poklicati z žvižgom svojega psička in radi tega sem opravljal jaz ta posel, ne da bi bil kedaj očital osivemu lovcu njegov od narave zakravljeni nedostatek.

Pozno jesenskega popoldne smo imeli lovski oddih v oni globoki grabi, ki razmejuje Remšnik in Kaplo. S Hergom sva sedela vsak na svojem smrekovem štoru. Kak dober streljaj pred nama čisto v kotanji ob potoku je bil pa Strašnikov mlin. Jedla sva in pila, obema je obviselo oko na mladostno brhki ženki, ki je stopila iz umazanega mlina ter razvešala capje. Še predno je bila gotova, so se odprla vrata na kočuri in prav marogast in grbast ded je zaupil:

»Lona, marš v bajto! Kaj boš zijala te lovce!»

Prepričan sem bil, da kliče dekleta očce, ki skrbijo za hčerko, ker ravno lovci so tolikokrat nagajivi ter razposajeni napram ljubkemu ženskemu spolu.

Stari Herg se je razsul v smeh in bil čisto drugega mnenja z opazko:

»Later (ded) puklasti je ljubosumen in misli, da bova kar pojužinala to mlado babnico.»

Lepa Lona je bila torej žena tega starega grbavca — to je bilo za me uganka. Tovariši mi je čital z obraza, da dvomim o istinitosti njegovega pojasnila in mi je zaupal nekaj iz preteklosti ljubosumneža:

»Ta puklasta pošast spada v zapor«, je začel lovec, »ne v to grabo in še k tako cvetoči ženi, ker je prvo enostavno zadavil. Da boste razumeli mojo obdolžitev, moram pripomniti, da se je priklatil ta later pred leti nekoč od Arveža v to grabo. Mlin je bil last Strašnikove Ajte (Agate), ker ta posestnik se piše drugače. Bable je bilo odbijajoče zunanosti, že precej visoko na klinih lestve jesenskih let in sama v bajti. No, pregovoril je babnico, da mu je zapisala življenje in mlin. Otrok seve ni bilo, pač pa je stara avša okušala skozi leta in leta razliko med samskim mirom in zakonskim brezovim oljem, s katerim jo je mazal later vsak dan. Od surovine ni mogla, ker je bil mlin njegov, je pač trpela v peklu te bajte, dokler ni prišlo po njo najhujše — nasilna smrt.

Strašnikovo Ajto so pokopali pred leti. Že koj na sedmini po pogrebu se je hvalil later, da ni bila žena prav nič bolana. Preselila se je od njega v samo večnost radi tega, ker jo je on malo preveč pobožal po krof. Ta samohvala je prišla na uho orožnikom, ki so vtaknili mlinarja pod ključ. Do porote ga je tirala roka pravice, a tam je bil pa oproščen. Na zatožni klopi se je napravil grdoaba slabomnega. Ko ga je vprašal predsednik sodnega dvora, naj pove in prizna, kako je umoril ženo, ni hotel skraja nič slišati. Ko so mu zabili predsednikovo vprašanje v uho z vpitjem, se je zakrohotal na ves glas, pljunil in se odrezal:

»Z babo sva večerjala kuhano proseno kašo. Na jedi so bili posuti ocvirki. Že pri nasipavanju ocvirkov jih je nagromadila Ajta več pred se nego pred mene. Ko sva začela zajemati z žlicama vsak od svoje strani, je bila ona takoj gotova s svojimi ocvirki ter segala še po mojih. Nič ji nisem bil nevošljiv moji zlati ženi, pojedla je skoro sama vso kašo s svojimi in zame odmerjenimi ocvirki. Ko je pospravila z mize skledo ter žlici, je sedla k meni in jaz sem jo vprašal:

»Kaj bi napravila ti, Ajta, ako bi bila ta cela graba polna ne kuhane, ampak z ocvirki posute pečene prosene kaše in bi stala midva vsak pri enem koncu te jedi vsak s svojo žlico v roki? Veste, kaj je rekla babura požrešna?»

»Najprej bi pojedla vse svoje ocvirke z vrha kaše in potem bi še nadaljevala ta posel na tvoji strani.»

Bog jej žegnaj celo grabo pečene kaše, sem si mislil, jo objel to ljubo ženo takole krog vratu, ker sem bil radeveden, če požrešnica ne poriva kaše poleg želodca še v oba krofa pod vratom. Z desnico sem jo držal objeto krog vratu, z levico sem jo samo tako na lahko gladil po vratu. Ajta pa mi je padla iz objema in je bila — hin!»

»Tako je bilo gospodje«, je končal ubijalec svojo izpoved in se začel krohotati z znaki zmedenosti.

Porota ga je oprostila, ker jej je natvezal zgorajšnjo laž o božanju po krofih in sedaj je posedal mlin brez stari-kave Ajte. Ni minulo leto dni za tem, že je zvalil v to grabo in svoj mlin to res lepo in brzo Loniko. Dekle ga je poročilo radi mlina, ker later je star ter grd. Pravijo, da ravna s to drugo ženo prav lepo, ker je ljubosumen na starost. Rečem še, da so ga ljudje oprostili pred sodiščem; Bog mu bo že plačal še ob pravem času in še na tem svetu.»

Januš Golec:

Prosenka kaša.

Stari Herg iz Marenberske grabe je bil poleg kmečkega poljca še lovec in dolgoletni cerkveni ključar. Na lovu

Najnujnejša obrambna dela ob potoku Hudinja. Javnosti je znano, koliko škode da povzroča v celjski okolici potok Hudinja ob časih povodnj. Potok Hudinja, v katerega se stekajo vode z obsežnega ozemlja na južnem pobočju Pohorja, je od lanskega leta sem stalna grožnja nevarnosti za celjsko kotlino. Celjsko okrajno glavarstvo je sklicalo zadnjo sredo, dne 28. m. m., posvetovanje zastopnikov prizadetih krogov in veleindustrijskih obratov, da bi se določil obseg najnujnejših obrambnih del ter našla potrebna finančna sredstva za kritje stroškov. Tukajšnji strokovnjaki bodo izdelali tozadevne načrte in proračune. Finančna stran bo padla predvsem na prizadete činitele same. Morali bodo nekaj žrtvovati, če hočejo obvarovati svojo lastnino neizgubiti. Stroški bodo predvidoma presegli 1 milijon dinarjev in jih bo treba deloma kriti s posojilom. Ker se z obrambnimi deli nikakor ne sme odlašati, se bo delo pričelo še ta mesec. K regulaciji Hudinje bo prispeval gotovo tudi oblastni odbor in naši poslanci se bodo zavzeli za izposlovanje tozadevne državne podpore.

Dva požara v celjski okolici. V noči od petka na soboto, od 30. m. m. na 1. oktobra, je udarila strela v kozolec v Levcu. V nedeljo, dne 2. t. m., je začelo goreti popoldne ob 1. uri v Kasezah pr posestniku Goršek. Zgoraj je kozolec, poln krme, žita in koruze ter vse gospodarsko orodje. Vžgal se je tudi marof, ki je popolnoma zgorel. Rešiti ni bilo mogoče ničesar, ker je bilo vse poslopje mahoma v plamenu. Vseled močnega viharja so bila ogrožena še druga poslopja. Škoda je velika. Misli se splošno, da je podnetil ogenj nešči berač.

Radi poškodbe obeh nog umrl v bolnici. V petek, dne 30. m. m., se je na postaji št. Peter v Savinjski dolini pripetila težka nesreča. Pri nakladanju lesa na vagone je po nesrečnem naključju padel hlod na nogo delavca Franca Miklavžina, doma iz Dabrteše vasi. Zlomil mu je eno nogo, drugo pa izvil. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je umrl. Blag mu spomin!

Nov vozni red. Od 1. oktobra dalje je v veljavi zopet nov vozni red. Mali vozni red za vse proge v Sloveniji stane 2 Din, večji vozni red »Ekspres« pa stane 10 Din. Dobiva se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5, ali Aleksandrova cesta 6.

Gospodarstvo.

Mariborska oblast dobi svoje kmetijske šole nazaj. — Kmetijski šoli v Mariboru in v St. Juriju ob južni žel. prevzame mariborska oblast. Zahteva mariborske oblastne skupščine je bila, da se zopet upostavi dvoletna vinarska in sadjarska šola, ki je delovala leta in leta, pa je bila sedaj v naši novi državi reducirana na enoletni tečaj. To zahtevo je sporočil oblastni odbor kmetijskemu ministrstvu, ki jo je vpoštevati ter odredil z dekretom dne 26. sept. t. l., št. 40.087-II, da se zopet vpostavi dvoletna vinarska in sadjarska šola. Z velikim veseljem bodo naši kmetovalci pozdravili ta uspeh oblastne skupščine v Mariboru. S tem preide v upravo oblastnega odbora tudi celotno poslasto s stavbami, ki jih je dosedaj ministrstvo uporabljalo za srednjo kmetijsko šolo. Naši dosedajni tečajniki, ki so želeli temeljitejšo izobrazbo, katero jim more nuditi vsaj dvoletna strokovna šola, bodo sedaj imeli priliko izpopolniti svoje znanje. Tako je pa zdaj tudi zaključeno večno preobračanje teh šol v drug sistem. Oblastna skupščina pa prevzame v svojo upravo tudi kmetijsko šolo v St. Juriju ob južni žel. Tudi tu je pozdraviti prevzem, ker vemo, da bo ta šola pod upravo oblastnega odbora vse drugače procvitala.

Mariborski oblastni odbor za povzdigo živinoreje. Mariborski oblastni odbor je določil postavke za kmetijstvo za nabavo plemenskih bikov 62.000 Din. Ti biki se bodo razdelili najbolj revnim občinam, ki same ne zmorejo nabave. Pač pa se bodo morale te občine zavezati, da bodo skrbale za čisto ohranitev pasme, ki je najbolj prikladna za dotični kraj. Nadalje je odločeno od odbora 10.000 Din za živinorejsko razstavo v Konjicah. Oblastnemu konjerej-

Lovski rog je zatrobil na odhod. S Hergom sva stopala tik mimo oken bajte, Lonika ni upala kukati za odhajajočimi lovci.

Kako dobro leto za tem doživljajem je nastopila zgodnja zima z visokim snegom ter pasje ostrim mrazom. Sneg je kolobaril tuleči veter noč in dan in ga znašal na v hribovih smrtno nevarne zameti.

Prav pod večer takega zimskega dne je prišel po mene drvar, naj bi šel previdet Strašnikovega mlinarja. Odpravila sva se na dolgo ter nevarno pot. Ko sva se začela poglabljati od remiške župne cerkve v prvo grabo, je padel moj vodnik neprestano. Mene so držale noge, dedec se je pri vsakem drugem koraku pobiral iz snega. Postala sva in puh iz spremiljevalčevih ust mi je povedal, da se je na drotal pred odhodom v krčmi z žganjem. Svetloval sem mu, naj koreca bolj počasi in ga vprašal, kaj manjka Strašniku in kdaj mu je postalo slabo na smrt.

»Hm«, je zagodrnjal drvar, »zjutraj, ko sem šel mimo mlina, me je prosila mlinarjeva Lona, naj stopim po vas, ker je latru hudo. Po dnevu nisem imel časa, ker sem bil na šibtu, sem pač opravil naročilo sedaj, ko imam fajramt.«

Tako torej! Strašniku je bilo treba zadnjega tolažila že ko zjutraj, ta možakar je prikreval po mene zvečer, ko je imel bolnik že najbrž davno mrzle pete za vedno.

Bil sem uverjen, da se mučim z gabanjem po snegu zastoni, a sem le šel, da bi mi kdo ne očital zanemarjanja stanovske dolžnosti.

Nočna pot v sneženem metežu, pri visokem snegu iz Remšnika v ono grabo proti Kapli je bila težka preizkušnja za tedaj še moja mlada kolena ter pljuča. Pijanost se je pri drvarju razvijala z naporom vedno bolj. Zgubil je v snegu zvonček in še svetilko sem otel komaj iz snega in svetil sam. Prav z zadnjimi močmi sva dosegla cilj. V mlinu vse temno in vrata zapahnjena. Sem že mislil, da me je potegnil pijandura, ko je ta jezno odprl vrata. Vstopila sva. Odložil sem na mizo zaduhle ter po dimu smrdeče kočure brlečo svetilko. Na mizi je bila lončena skleda, poleg te žlica in v skledi ostanki kuhane prosene kaše. Na v postelj zbitem odru pri peki med cunjami je ležal vzrak in globoko odprtih ust stari mlinar. Izdahnil je

skemu društvu je nakazanih 5000 Din podpore. Kot podlago teh nakazil moramo povdariti vloge in prošnje naših oblastnih poslancev, ki pazno zasledujejo, kje je treba pomoči ter poročajo o tem oblastnemu odboru.

Konzerviranje buč. Buče dajo v zanje primerni, zadosti pogojeni zemlji najdebelejši sad izmed vseh pri nas gojenih rastlin. Tudi nam nudijo v jesenskem času svinjsko hrano, katero bi prav težko pogrešali: saj z njimi hranimo v jesenskih mesecih vse rejne svinje, pa tudi svinjam, namenjenim za pitanje, se s pridom pokladajo, posebno pred glavnim in tudi v začetku pitanja kot obilna hrana, da se z njo živalim raztegnejo prebavila, katera lahko potem ob glavnem pitanju sprejemajo in izkoristijo več tečne hrane in se živali v čim krajšem času izpitajo. Radi obilne vode, katero vsebujejo buče, pa je njihova trpežnost le prav majhna. Le v suhih in zračnih kletih, katerih je pa pri nas prav malo na razpolago, se vzdržijo do zime, da, celo do spomladi; sicer nam pa prav kmalu segnjajo. — Dajo se pa buče prav na priprost način konzervirati ter jih v letih, ko bogato obrodijo, ohraniti za svinjsko hrano skozi celo zimo in pomlad, ko iste najbolj primanjkuje. Postopa se pa takole: V kako staro, za drugo stvar že ne več porabno kad ali čeber se nasekajo vse že malo nagnite, manj zrele in obtočene buče na kak dem' velike kocke, tako da je kad vrhoma polna. Bučno seme se lahko pri tem izbira. V kakih 14 dneh se buče v kadi sesedejo, nakar se lahko naseka drugih in tako ponavlja, dokler kad ni polna. Buče v kadi, katera je postavljena na kakemkoli mestu pod streho, razpadejo, tvorijo se maselna, mlečna in druge kisline, ki ne dajo sicer bogzna kako prijeten duh, pač pa buče varujejo pred gnitjem. To brozgo svinje spomladi bodisi kuhano ali sirovo, pomešano še z drugo krmo ali otrobni radde žro. Postopek konzerviranja je prav priprost in ga je kmetom, ki imajo več buč, kot bi jih v jeseni s pridom porabili, priporočati. — Ivan Ašič.

Kupčija s hmeljem. Kakor poročajo iz Žatca (Českoslovaška), se je zadnje dni minulega tedna povpraševanje po hmelju v tamošnjem okolišu zelo povečalo. Blago kupujejo domači in tuji interesi. Po cenitvi nemške sekcije Českoslovaške hmeljske zveze sta v žateškem okolišu iz prvih rok prodani že dve tretjini vsega pridelka. Cene so na žateškem tržišču poskočile za okrog 100 šK pri 50 kg in se gibljejo za prvovrstno izbrano blago med 2250—2350 K, za dobro srednje blago med 2150—2250 šK, srednje 2050—2150, slabo 2000—2050 šK za 50 kg (67.36 do 79.14 Din za kg). Cene polagoma rastejo. — Tudi na nürnberškem tržišču se je koncem minulega tedna povečalo povpraševanje po hmelju, zlasti po prvovrstnem blagu, katerega cene so se tudi malo okrepile. Cene za 50 kg: tržni hmelj prvovrstni 220—240, srednji 150—210, hallertuški prvovrstni 250—270, srednji 160—240, zapečateni hallertuški prvovrstni 260—280, srednji 170—250 mark (40.56 do 75.71 D za kg). — V Poljski se kupčija s hmeljem prilično ugodno razvija. V lublinskem okolišu znaša cena 46 dolarjev za 50 kg (52.20 Din za kg). Letošnji hmeljski pridelek v Poljski, ki je bil prvotno ocenjen na 55.000 starih centov, znaša po najnovejši ocenitvi le 50.000 starih centov. — Na banatskem hmeljskem tržišču se drži cene, kakor poročajo iz Melencev, vrsto na 60 Din za 1 kg. — Ugodnejše je razpoloženje tudi v Savinjski dolini. Sicer pa je položaj neizpremenjen. Značilno je dejstvo, da so mestoma cene hmelja v Vojvodini malo višje kakor v Savinjski dolini, dasi se pridelava v Savinjski dolini najboljši hmelj v naši državi in ima Savinjska dolina tudi ugodnejše prometne zveze z inozemstvom. Novi izvensavinjski hmeljarji, neizkušeni in neizvežbani v hmeljski kupčiji, so s svojim vsiljivim ponujanjem hmelja povzročili letos ogromno škodo Savinjsčanom. Savinjsčani menda sedaj vidijo, kako slabo se jim obnese prodaja sadeža izven doline. Kakor nam poročajo, so se zadnje dni izvensavinjski hmeljarji že malo ugnali in več ne tiščejo kupcem blaga po vsaki ceni. Savinjska dolina mora v lastnem interesu gledati na to, da se hmeljarska zavest vzbudi tudi v izvensavinjskih hmeljarjih.

že gotovo zjutraj, ker je bil trd kot kozji rog. Žive duše ni bilo v bajti razun naju, ki sva se tresla od utrujenosti za — mrliča!

Na takojšen povratek ni bilo niti misliti, ker bi bil običaj v snegu. Sedla sva oba za peč, na mizi medlo brleča svetilka, na odru v kotu zevajočih ust in grozno spačenega obraza mrlič, ki je odromal iz te grabe na drugi svet brez zaželenih tolažil sv. vere . . .

Nekaj časa me je potresaval strah pri pogledu na zapuščeno bajto ter osamljenega mrtveca. Močnejša od pretresljajev groze je bila zahteva telesa na odpočitku. Drvar se je spustil prvi v smrčanje, za njim sem pozabil še jaz v trdnem spanju na žalostno preminulega Strašnika.

Ob prvem svitu naju je zbudila Lonika, ki se je vrnila z vrha v mlin. Priznala je, da jo je bilo samo strah pred mrličem in radi tega ga je pustila že predpoldne koj po smrti samega.

Ker sem bil poučen o delu preteklosti rajnega, me je zanimal njen konec in tega mi je razvozljala še tedaj ljubka Lona takole:

»Mlinar je phal pred dobrim mesecem na navaden mlinjski kamen proso v kašo. Ker se ni vrtel kamen dovolj naglo, je šel pogledat prav v tik. Ko je bil čisto pri sukajočem se kamnu, se je ta razletel, ker je že bil preobrahljen, in en kos je zadel mlinarja v vrat. Od tega časa ni mogel ne prav govoriti in ne jesti. Danes zjutraj si je tako zaželel kuhane prosene kaše z ocvrki. Samo enkrat je zajel, se začel daviti ter premetavati tako dolgo po odru, da je bilo po njem. Je še bil topel, ko je šel mimo po grabi Prčkov Punkrac in sem ga prosila, da bi stopil do Vas, ker tedaj je še bil za sv. olje . . . Sedaj je sevo vse fertik . . .

Stari Herg je imel pred dobrim letom prav, ko je preprokeval Strašniku obračun na drugem svetu. Radi presene kaše je pognal ženo v naročje večnosti in ena sama žlica prosene kaše je natirala tudi njega kot maščevanje za zadavljeno Ajto.

Ko so prinesli pogrebci krsto s Strašnikom na mirodvor k Sv. Juriju na Remšnik, je primizikal tudi nadušljivi stari Herg k fari in mi pošepnil:

»Božji mlini meljejo počasi, a sigurno. Mlinar Ajto radi prosene kaše; božja roka njega z eno žlico prosene kaše!

Mariborski trg dne 1. oktobra 1927. Slaninarjev je bilo 32, kmečkih s krompirjem in drugo zelenjavo naloženih vozov je bilo 40, s sadjem naloženih pa 6. Trg je bil dobro založen, pa tudi dobro obiskan. Cene so se v splošnem malo spremenile, pač pa so se cene krompirja in zelenjavi znatno znižale. Tako se je prodajalo goveje meso po 10 do 15 Din, telečje po 12 do 20 Din, svinjsko po 15 do 30 Din, ovčje pa po 8 do 10 Din 1 kg. — Perutnine in drugih živali to pot ni bilo mnogo na trgu. Cene so bile skoro neizpremenjene od pretečenega tedna; samo Angora-žajci so se zdaj prodajali po 100 Din komad, med tem ko so se pretečni teden prodajali po 75 Din komad. — Krompir se je prodajal po 1.25 do 2 Din, solata po 0.50 do 3, kisljo zelje po 4 Din, kislja repa po 2, čebula 1.50 do 2.50, česen po 7 do 10, maslo po 40 do 44, kuhano po 45 do 48, čajno po 50 do 60 Din, med 30 do 35 Din, karfiol 1 do 5 komad, radič, solata, gobe po 1 do 4 Din kupček. Jabolka in hruške po 4 do 10, češplje 6 do 7, suhe 10 do 12, breskve 6 do 8, grozdje 8 do 14 Din kg, limone 1 Din komad. Lesena in lončena roba se je prodajala po 1 do 100 Din komad, brezove metle 2.25 do 5 Din komad, koruzna slama 25 do 30 Din za vrečo. — Seno in slama: V sredo, dne 28. m. m., je bilo 8 vozov sena, 3 slame, v soboto, dne 1. oktobra, pa 7 vozov sena in 2 voza slame na trgu. Cene so bile senu 60 do 75 Din, slami pa 45 do 50 Din za 100 kg.

Mariborska porota.

V zadnjem »Slovenskem Gospodarju« smo poročali že o dveh slučajih, ki sta se obravnavala pred mariborsko poroto in bomo tokrat naše poročilo končali:

Nepoštena roka na mariborski mestni občini.

Pred poroto se je zagovarjal Drago Biščak iz Voloske, bivši magistratni uradnik v Mariboru. Biščak je bil prej v železniški službi, odkoder pa je bil radi raznih poneverb odpuščen. Nato se je pogajal za sprejem v službo mestne občine mariborske ter bil tudi nastavljen kot inkasat za mestno tovarno davščino. Tudi tu ni dolgo ostal pošten. Je pričel poneverjati večje svote, katere je inkasiral od raznih strank. Potrdila o sprejetem denarju ni dajal na plačilnih boletih, ampak na plačilnem nalogu, katerega so stran ke obdržale, tako da mu dolgo niso prišli na sled. Poneveril je skupno 10.117 Din. Denar je deloma zapravil, 3000 Din pa je v pijanosti zgubil. Drago Biščak je bil obsojen na eno leto težke ječe. Preizkovalni zapor treh mesecev se mu vstaje v kazni.

Tatinska družba.

Porotniki so imeli soditi nad celo tatinsko družbo, ki je dne 12. maja t. l. v Turnišču v Prekmurju izvršila dva vloma in sicer pri mesarju Ivanu Kardušu in pri trgovcu Emanuelu Baderju. Vlomilci so 24letni Franc Litrop, čevljarjski pomočnik iz Turnišča, 38letni Stefan Bizjak, čevljarjski pomočnik iz Zagreba, Ciril Stanek, delavec iz Hraštaj pri Ljutomeru in Franc Filipčič, delavec iz Starenovas. Najnevarnejša od teh sta oba čevljarja Litrop in Bizjak. Njuno prijateljstvo izvira še iz mariborske kaznilnice, kjer sta radi tatvine odsedela daljšo kazen. Odslej sta vedno skupno izvršila raznovrtno tatvine po vseh krajih naše države. Neprestano sta bila na potu: sedaj v Zagrebu, zdaj v Osijeku in drugod, pa se jima je povsod dobro godilo. Na spomlad letos se je Litrop vrnil domov in z njim tudi Bizjak. Skupno z nič boljšim Stanekom so zasnovali, da bodo okradli v Turnišču trgovca Baderja. Pridružil se jim je še Filipčič. V noči na 12. maj so svoj načrt izvršili. Ker so bili lačni, so najprej vlomili pri mesarju Kardošu ter odnesli iz mesnice 85 kg prekajenega mesa in 6 kg klobas v vrednosti 3990 Din. Meso so skrili v pšenici zunaj vasi. Nato so vlomili v trgovino Baderja ter mu odnesli 150 kož iz boksusnja, vrednih po Baderjevi izjavi 30.000 Din. Tudi to so skrili v pšenici, drugo jutro pa so si izposodili v Turnišču voziček, odpeljali najprej kože in nato še meso proti

Za razvedrilo.

100 glav živine za 100 goldinarjev. (Rešitev te uganke v prejšnji številki se glasi: Kupiti je mogel 80 telet, 19 volov in 1 kravo. Za teleta je dal 4 goldinarje, za vola je dal 95 goldinarjev in za 1 kravo 1 goldinar, to je skupaj 100 glav živine za 100 goldinarjev.)

Uganke. Ali res pozablje vrabec preje 100 kg ovsa kot dva konja? — Kdo odgovarja v vseh jezikih? — S čim si glavo ubijaš in te vendar ne boli?

Žal mi je. Tat je srečal tovariša, ki ga je pozdravil: »Ti, ali si res oproščen pred poroto?« — »Res sem! Veš, moj advokat me je izborno zagovarjal! Žal mi je sedaj le samo to, da sem mu pri plačevanju računov — ukradel denarnico!«

V brivnici. Brivec: »Kaj pa si tako počite obraz, saj je vendar britev iz najboljšega angleškega jekla!« — Gospod: »O, saj to rad verjamem! Saj se mi kar iskre delajo pred očmi pod tem vašim jeklom!«

Kako je uporabil kisljo vino? Star veterajner iz vojne leta 1866 zoper Italijane je pripovedoval: »Leta 1864 je bilo kisljo vino. Dve leti je ležalo doma. Kar je nastala vojna z Italijani. Tedaj so vse vino rekvirirali in hajd na vojsko z njim. Pa ga niso pili. Tako je bilo kisljo, da so ga na Italijane streljali. In kamor so brizgnili z njim, tam je Lah bežal. Tako smo zmagali leta 1866.

Učenjak. Bogataš je povabil na obed profesorja naravoslovca in dal postaviti preden pečenko izredno starega petelina. Obenem pa ga je norčevaje vprašal: »Po čem vi ločite staro peru'nino od mlade?« — Profesor: »Po zobeh!« — Bogataš: »Saj kokoši nimajo zob!« — Profesor: »Seveda ne, a jaz jih imam!«

V gostilni je gostilničar pred gostoma hotel pokriti mizo s prtom, ki je bil zelo umazan in raztrgan. »Oprostite«, je rekel, »nisem opazil, da je prt raztrgan!« — Gost pa je rekel: »O le pustite ta prt na mizi. Pri njem so vsaj luknje snažne, pri drugem pa še teh ne bo!«

Širite Slov. Gospodarja!